

Nro. 21. és 22.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Julius 10-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

B é t s.

Felséges aszszonyunk Császárné és Királyné ő Fge, Jun. 22-kén reggeli 8 órakor *Karlsbádból*, az oda való lakosoknak egy szívből lélekből származó jó kivanságaiktól kísértetve, *Töplitz* felé utnak indúlt, a' hova Jun. 23-kán délután szerentsésen megérkezett. Az ő Felsege elindulását megelőzőtt estve szépen ki volt *Karlsbád* világo-sittatva.

Mint rendkívül való Követ és telyes hatalom-mal felruházott Minister, Felséges Urunktól a' Sakszoniai K. Udvarhoz rendeltetett Cs. K. Kamarás Úr *Eszterházy Pál* ő Hertzegsége, a' Királynak Varschauból *Dresdába* való visszaérkezését megértvén, oda haladék néikül útnak indúlt.

Végezte a' Bankoczeduláknak béváltásokra és eltörlésekre rendeltetett Deputatzió béiktattása' leírásának: —

B. Zinkershofen Úr beszédjét végezvén, Bárá Löhr Kormányozószeréki Tanátsos Úr a' Május 18-án költ Pátensben befoglaltatva lévő Statutumokat felolvasta, 's az után a' Deputatziónak minden tagjai a' Fő Udvarimester úr után az előtök elmondattott hitet mindenik különkülön letévén, ugyantsak ezen Fő Udvarimester Úr az Udvari Biztost és ennek Helytartóját a' Deputatziónak bémútatta, ilyen szavakkal: —

„Midőn ő Felsége meghatározta, hogy a' Béváltó és Eltörlő Deputatziót a' Finantziái Administratziótól való minden függés alól kivegye, 's azzal örvendeztesse meg, hogy őtet önnön maga fogja kormányozni: egyszersmind azt is meghatározta ő Felsége, hogy egy Udvari Biztost kinevezzen, a' kinek ugyan közönségesképpen sem a' Deputatziónak kormányozásához, sem pedig különösen Administratziójának valamely ágához valami tanátsoló, annyival is inkább valami meghatározó befolyása legyen, hanem a' ki csak egy olyan Organum (eszköz) legyen, ki által ő Felsége bizonyossá akarja tétetni magát a' felől, hogy a' Deputatzió az ő meghatározott hivatalát, a' néki adatott activitással megegyezőleg mindenkor hűségesen, pontosan, 's egész kiterjedése szerént telyesíti, és a' ki ott, a' hol néki úgy látszana, hogy a' Deputatzió a' maga activitássának határán kívül lépett, őtet figyelmetessé tegye az eránt, hogy ilyen esetekben Felséges határozást kérjen. Az ő Felsége igen

bólts és kegyelmes választása Titkos Tanácsos és Vice-Elölülő *Barbier* ó Exc.ján, 's mint ennek Helytartóján Udvari Tanácsos Quiex. uran állapotodt-meg, kiket én a' már fennálló, Bétserelő és Eltörlő Egyesült Deputatziónak, mint Cs. K. Udvari Biztost 's ennek Helytartóját, bémútatok. Egészszén szükségfelettvalónak tartom a' Gyülekezetet arra a' tiszteletre emlékeztetni, mellyet az, a' Felső Helytartójától külömben is soha meg nem tagadna, 's ezen személyektől pedig még kevesebbé, minthogy én meg vagyok győzöttetve a' felől, hogy ez a' Gyülekezet vélem, ezeknek meg bizonyított 's ditséretes emlékezetű személyes tulajdonságaik eránt való telyes tiszteletben, tökéletesképpen osztozik. "

Az Udvari Biztos úr ezen beszédre e'képpen felelt: — „Vidám érzékenységgel lépek bé az ő F. gétől kegyelmesen réám bízott hivatalba mint a' Béváltó és Eltörlő Egyesült Deputátzióhoz rendeltetett Udvari Biztos. Ezen hivatalom szerént én tsak arra való eszköz leszek, hogy a' Monarcha eránt viseltető hűség és engedelmesség, 's az ő Felsége czéljának elérése törekedő iparkodás felől bizonyrágot tegyek. Kedves kötelességemnek fogom tartani, hogy a' Gyülekezetnek kívánságára mind azokról a' hivatalbéli foglalatosságokról útasítást szerezzek, melyre annak, az ő bölts végzéseinek tételére szüksége lehet. Minthogy a' Státus' szolgáját a' maga hivatalában semmi nem erőssíti inkább, mint a' Státus' fő embereinek benne való bizodalnok: éngemet is igen felelevenítették azok a' jóságos kinyilatkoztatások, mellyekkel minket Hertzegséged ezen Gyülekezetnek bémútatott. Méltóztasson ezért töllem és

Helytartomtól köszönetünket, és az eránt való bizonyossáttéelt elfogadni, hogy munkadság nélkül való iparkodással azon leszünk, hogy az ő Felsége kegyelmességére magunkat mind inkább inkább méltókká tegyük. —

Mindeneknek vége lévén, ilyen beszéddel rekesztette-be az Első Fő Udvarimester *Toutmanndorf* ő Hertzegsége a' béiktatás' munkáját: — „Mihelyest lehetséges leszen Uraim, azonnal hozzá fognak az Urak a' magok hivatalokbéli első fontos munkájokhoz, tudniillik egy Előülönnek és ennek Helytartójának választásához. Mint-hogy az egész Gyülekezet illy tiszteletre méltó tagokból áll, tsak méltókra eshetik a' választás. Örömmel forgatom elmémben, hogy én a' Választódottokat nem soká bémutathatom a' Deputatziónak. Ezen jelenlévő és ő Felségétől magától kineveztetett Tiszteket, kiknek neveik laistromát az Urakkal közlöm, addig is, míg az Előülönnek kiválasztatása után meghiteltetődhetnek, a' Deputatzió eránt tartozó szoross engedelmességre útasitom. Nem kételkedek felöllök, hogy mindenik közzülök ezen új hivatalában is a' magá eddig ditséretesen megbizonyított szolgálatbéli buzgóságát, a' melly ő F.égét arra indította, hogy kegyelmesen ezen új előmozdittatásra határozza, ennekutáanna is meg fogja bizonyítatni. Ezen napnak emlékezete, melly a' Monarchiára nézve ilyen nevezetes, soha ki nem fog elmémből alunni. “

Beszédjét végezvén, oda hagyta az Első Fő Udvarimester úr a' palotát. A' Deputatzió Udvari Biztosa a' maga Helytartójával és a' Deputatziónak tagjaival egyetemben ő Hertzegségét a'

Klasterom' ajtajához lekisérték, a' hol osztán a' Gyülekezet elbomolván, annak tagjai haza mentek.

Magyar Ország.

Buda. — A' Budai és Pesti egyesült Német újságban a' katonai bátorságnak és vitézségnek néhány igen szép példái hordatnak elő, mellyekkel magokat, a' tavalyi verekedésekben a' Magyar Nemesi insurrekzióknak külömbkülömb tagjai megkülömböztették, 's a' mellyeknek ditsösséges jeleit tagjaikon mutathaják. Így hordozza a' Veszprémi Lovas Regimentben mint köz ember szolgált *Fodor István* úr, 13 lövés és 11 kardvágás által rajta esett sebek' helyét. Vasvármegyei Lovas Regimentbéli köz ember *Mlinarich Miklos* úr, az Acsi verekedésből 17 sebekkel jött vissza *Osztályához*. Vannak többek, a' kik 7 's több sebekkel diszeskednek. — Pest vármegyei Lovas Regimentbéli Káplár *Ferentzy János* úr a' Jun. 8-kán Pápától nem meszsze történt verekedésben magát önként tsatázó társai közzé elegyítvén, ezeket nem tsak szóval biztatta, hanem önön vitézsége által buzdította. Midön látná, hogy az előre küldetett egyenként lövöldözők (*Plenkler*) töltéseiket kilőtték volna, hátra ment a' renguláris katonasághoz és ott töltést gyűjtvén özsze, 's azzal pajtásaihoz visszatérvén, folytatta vélek együtt a' tsatát. Ugyan az nap még más versben is megkülömböztette magát, midön 3 emberét az ellenségnek egyedül ölte meg. Mind ezekért ezüst érdempénzel jutalmaztatott meg. Hasonló jutalmat nyertek a' következők, u. m: *Malatinshy Antul* és *Fehér Mihály* köz emberek, a' kik a' magok Kapitányokat *Földváry* urat Szom-

bathelynél az ellenségtől körülvéttelve lenni látván, kiszabadították, midőn mind ketten terhes sebet kaptak; Káplár *Tiszó Péter* úr, a' ki Jun. 14-kén Győrnél Kapitány Ladányi urat a' fogságtól megmentette, 's noha maga a' lovaról leesett is, egy más lóra tsakugyan hirtelen felugorván, önnön lovát az ellenséges Vadászoktól vissza vette; Káplár *Fekete Josef* úr, a' ki ugyan ezen tsatában Fő Hadnagy *Jeszenszky* urat gyalog az ellenség' kezében lenni szemlélvén, két Josef Fő H. tzeq Regimentjébéli Huszárokat arra birt, hogy az Hadnagyának megmentésére véllé együtt az ellenség sorába bevájanak, és a' Hadnagy urat szerentsésen megmentésék. Ugyan tsak az említett Káplár úr tselekedte ugyan azon tsatában, hogy a' Kapitány Gróf Teleki lovát, melly az ura alatt elbukván, elszaladott, a' verekedők között felfogta, 's e'képpen a' fogságra-éséstől annak urat is megmentette; Káplár *Stephanovics János*, ki is Jun. 14-kén egy ellenséges tisztel, a' ki többekkel együtt ágyúkat keményen üzte, szembeszállván, véllé mind addig verekedett míg mind ketten sebet kaptak, melly után visszatérvén, a' katonaságot az ágyuk' megmentésire budította.

Pest. — Folytatása azoknak az adományoknak, mellyekkel a' N. Magyar Museum rövid idő alatt szaporittatott. —

15) A' Tudos *Tehel Lajos* Ur, Ó Budai Orvos, kire ó Cs. és K. Hertzegsége kegyelmes Nádor Ispányunk a' Magyar Museumban lévő ásványos Gyűjteménynek el-rendelését bizni méltoztatott, Ó Budán találtatott 53 Romai ezüst, és

annyi rész pénzeket egyéb régiségekkel ajándékozott.

16) Ugyan ezen Régiségeknek gyűjteményét Syrmiumban ki-ásatott számos Romai ezüst, és rész pénzekkel Tek. *Szalay Péter* Ur Fels. K. Magyar Helytartó-Tanátsnál Concipista szaporította.

17) Tek. *Farádi Vörös Ferencz* Tek. Fejér Vármegyének Tábla Birája a' Museumát Hazánknek külömb-külobmb helyein találtatott Ritkaságokkal gazdagította. Ugy mint: első Ferdinándnak pántzélos vassával, egy Joannis Hierosolymitani Rendü Vitézének *ad Albam* kardjával, Csobánczi Vár. Kapitányának Vörös Pálnak kardjával, Pomonának értz Statuájával, melly Syrmiumban találtatott, egy más Fortuna Istenaszszonynak statuájával Corinthiai értzbiül ugyan onnan, egy Romai értz Kannával Szönyből, egy agyag Romai Lámpással Fövényrül, egy tizen negyedik Századból való Typariummal, és még ezeken felöl egynehány eredeti kézi-Írásókkal.

18) Melt. és Fő-Tisztelendő Keresztszegi Gr. *Csáky László* Kortzolari Püspök, és N. Váradi Püspökségnek Suffraganeussa ő Nagysága vele született Hazafiságából, és bőkezűségébül az ásványos Gyűjtemény mellett lévő Örzőnek fizetésére 5000 Rh. for. Töke-pénzt ajánlott.

19) Tek. Udvari Ügyész *Benedekfalvi Kiszkel Pál* Ur ismét 12 írott Könyvetskéket, a' mellyeknek ő maga a' Szerzője, az Museumnak által-adott.

20) Azon érdemes Pesti Polgár, és egy Selyem-Fabrikának Tulajdonossa *Valero Tamás* 1666 forintból, és 40 krból álló Tökepénzt a' Nemes Magyar Museumnak ajánlott, a' mellynek

100 forintos Kamatja a' Könyvkötésre teendő Költségeknek segedelemére szolgál.

21) Ezeken felett méltóztatott Felsőges Nádor-Ispányunk egy Magyar Országot illető nyomtatványoknak, és Irómányoknak 187 darabokból álló Gyűjteményét Méltóságos Udvari Tanácsos Urtol *Szirmai Szirmay Antaltul* 3000 forintokon vásárolni.

22) Ugyan fön említett *Kubinyi Péter* Ur egy igen ritka első *Corvinus Mátyás* aranyával öregbítette a' nemzeti Pénz-Tárt is, a' melly csak azért nevezetes, mivel az Környülliráson *Mathias* helyett hibásan *Máthis* vagyon téve.

Hollandia.

Amsterdám Jun. 18-kán. Itt ma minden utzákon ilyen jelentést függesztettek-ki: — „Igazságtévő és Politziai Ministerium. Minthogy minden vizsgálódások, mellyek a' Frantzia Követség által Május 13-kán tétetett hivatalszerént való hirdetéshez képpes a' végre tétettek, hogy azt vagy azokat az embereket ki lehessen tanulni, a' ki vagy a' kik a' Frantzia Követ úrnak egy inasa ellen, a' ki egészszen ura libériájába volt öltözve, nagy bünt követtek-el, mind ez ideig gyűmöltstelének voltak, és minthogy tudva lévő dollog, hogy az idegen Követekhez tartozó személyt illető megbántás annyival nagyobb és büntetésre méltóbb, minthogy ez nemcsak hogy a' közönséges tsendességet, mint minden egyéb bűnök, megháborítja, hanem ennekfelette még azon Hatalmasságoktól is, kiknek Követségeikhez a' megbántatott személyek tartoznak, megbántás-képpen vétetődhetne és igen rossz következései le-

hetnének: chezképpest az Igazságtévő és Politziai Minister, a' Királytól kapott különös hatalom szerént, 1000 ezüst Dukatont (3150 Forintot) ígér jutalomban annak, a' ki azt vagy azokat, kik az említett bünt tették, olyan módon kitanúlja, hogy az igazságnak kezébe adattathatnak és a' bűn réájok bizonyosittatik. A' béjelentőnek neve, ha kivánni fogja, halgatásban maradhat. Egyszersmind kinyilatkoztatja a' Minister a' Királyi Felségnek nyilvánóságos parantsolatjára ennek ezen tselekedetre nézve való boszszankodását, a' melly boszszankodás annyival nagyobb, a' mennyivel azon kötelek erősebbek, mellyek ő K. Fgét a' maga Felséges testvérének (Napoleon Császárnak) barátságához és jó akaratjához tsatolják; és azért is kiváltképpen, minthogy ő Fge azt az ő Felségét lelkesítő kívánsogot, hogy minden a' mi ő Cs. Kir. Felségét akár mi tekintben kedvetlenséggel illethetné, elhárítottjék, kinyilatkoztatta. A' Minister hasznát veszi ezen alkalmatosságnak, hathatósan emlékeztetvén és intvén mindeneket arra, hogy valamely idegen Követséghez tartozó személyek közzül egyet is, akár ki légyen az, sem szóval sem tselekedettel meg ne bántsanak, külömben a' törvények keménysége szerént a' körülállásokhoz alkalmaztatott módon fognak megbüntettetni. Költ Amsterdámban Jun. 17-kén, 1810-ben. —

„*Van-Hugenpoth*, Igazságtévő és Politziai Minister.

Egy *Hollandiai* Tudósító így ír: — „Egy Anglus hadi hajós sereg Vlieszingen és Texel között kezdett partjaink mellett olázkodni. Most nagyobb majd kisebb számmal mutatja magát.

Közönségünknek egy része úgy vélekedik, hogy Frantzia Admirális *Misfiesky*, kinek szép hajós serege Vlieszingen előtt áll vasmatykákon, magát a' Texeli Hollandus hajós sereggel összehatalmítani és az Anglusokkal megverekedni szándékozik. — „Londonból jött híreink kedvetlenek; a' Londoni, valamint az Oppozitzió úgy a' Minisztérium' részén lévő Levelek is egyezőleg erősitik, hogy a' Frantzia országgal való békeségnek tökéletességre lehető menészt előtt minden reménség elenyészett. A' Britanniai Minisztériumnak mostani Ielke Lord Wellesley, valamiat az előtte volt Minister Canning, azt erősitik, hogy Nagy Britannia a' mostani politikai környulások között telyességgel békeséget nem köthet, ha tsak önnön veszedelmét aláírni nem akarja. Még abban az esetben is szükséges leszen néki a' hadakozásnak hathatos folytatása, ha Spanyol Ország és Portugallia a' Frantziának megpróbálni és az Anglus seregek ezen országokból kitakarodni kénytelenítettnének. Így a' szerencsétlen Hollándia, a' melynek sebeit tsak a' békeség gyógyíthatná-bé, keserves jövendőt ígérhet magának. —

„Azt is mondják, hogy a' Frantzia fő hadi szállás Rotterdámba tétetődne által, és hogy Amsterdámnak kerületét Frantzia mautosok veszik körül, kik mellé Frantzia fegyveresek ósztatnak ki segítségül. — Az a' hír, hogy a' gabonát Frantzia Országból, Brabántziából, és a' Rénus' mellyékeiről egy Cs. K. parantsolatnak creje szerint Hollándiába nem lenne szabad béhozni, ide is megérkezett.

Frantzia Birodalom.

Minekutánna *Parmentier* nevű tudós Frantzia, a' szőlőből főzött syrupot annyira tökéletesítette, hogy a' patikákban is nádmézhelyett élnének véle, és hogy Napoleon Császár is azt fordíttatná nádméz helyett hasznoua a' maga konyhájában: más tudósok ugyan ezen találmánt az-
 űlta még nagyobb tökéletességre vitték. *Proust* nevű Chemicus tudniillik kemény czukrot tud a' szőlősyruból készíteni, *Fouques* pedig, ha szintén nem fényessé is, de mint az igazi nádméz olyan fejr színűvé tudja azt tenni. A' Belső Minister, *Bertholet*, *Chaptal*, *Parmentier*, *Vauquelin* és *Proust* urakat ezen új czukornak megvizsgálására kirendelvén, azután ezeknek munkájokat a' Császár eleibe terjesztette, ki is arra nézve ilyen Decretomot adatott-ki: — “

„1) *Proust* urnak 100,000, *Fouques* urnak pedig 40,000 Frankok adattatnak ajándékban és buzdításképpen azon találmányaikra nézve, mellyel a' szőlősyrupot tökéletesítették.

„2) Ők köteleztetnek ezen summákat arra fordítani, hogy Frantzia Országnak délre fekvő részeiben szőlő czukor fakrikák állittassanak-fel, a' melly déli részek a' Belső Minister által határozttatnak-meg.

„3) Ők köteleztetnek az azzal való bánás' módjának titkát kiadni, a' melly is közönségesse' tettetik, és mind azokba a' tartományainkba, a' mellyekben szőlő miveltetik, el fog a' Préfektusokhoz küldettetni.

„4) Leg feljebb is a' jövő 1811-dik esztend. 1-ső Januariussáig a' nadméz' helyét a' szőlő-

méznek kell elfoglalni minden közönös intézetekben (patikákban, etc).

„A' mi Belső Miniszterünk ajánlani fogja a' Préfektusoknak, hogy a' szőlősyrup- és szőlő-cukorkészítés végett felállítatandó fabrikákat és minden egyéb institutumokat terjeszték és hirdítsák; oly módon, hogy ezen betesz találmányának használatos volta a' népre és kereskedésre nézve már jövődöben éreztethessék.

„6) Ezen Decretomunknak végre hajtati a' mi Belső és Kintstár Minisztereinkre bizattanak.

A' Császár és Császárné ő I.gek., a' lovas fé fedelű hintóban más néhány hintóktól kísértetvén, ezen napokban St. Cloudból Trancobába vették útjokat, a' melly három Császári kastélyt, valamint szintén Versailles-t, ezen állhatatossággal látta Császárné ő I.gek. először.

Generális *Sarrazinnek* az Anglusokhoz lett általszökéséről egy tudósítást küldött Etaplesből Gen. *Renaud* a' Boulognei ármádnak fő vezéréhez Vandamhoz, melyben ezen történetnek bővebb körülállásai adattatnak elő: — „A' strázsák, kiket a' tengerpartra naponként lá szoktam küldeni, azon Sz. Lörintz nevű halász hajónak gazdáját és legényeit, mellyen Gen. Sarrazin magát az Anglus Brigghhez vitette, hozzám hozták. Ezek kikerdeztetődvén, ilyen vallást tettek: Gen. *Sarrazin* ma (Jun. 10-kén) reggel hajóra ült azt mondván, hogy Etaplesbe szándékozik. A' Dauresi bätteria mellé érkezvén, az elobbeni hajóról másra ment által, melynek Sz. Lörintz a' neve. Ezen hajó gazdájának azt parantsolta, hogy evezzen kijebb a' tengerre, mivelhogy útjában halászni akarna. Mihelyest a' hajó a' nevezett

batteriát elhagyta, azonnal szemünkbe tünt egy ellenséges Brigg, melyhez magát a' Generális vitettetni parantsolta. A' halászhok nem akarták telyesíteni parantsolatját, azt mondván, hogy nékiek nem szabad senkit az ellenséghez vinni. Ekkor kardját kivonván 's pistolyát kezében tartván a'ként kényszerítette a' hajós gazdát, parantsolatjának telyesítésére, azt mondván, hogy ő Excellentziájától vinne izenetet által. Látván a' hajósok, hogy a' Generálisnak egy Szeretsen inassa is felfegyverkezve volna, nem mérészeltek ellene állani, és által vitték őtet az Anglus hajóra, a' hol a' Generális azonnal kezéirását adta, hogy ő parantsolta legyen, hogy őtet mint hivatal szerént küldettette lévöt, vigyék által a' Sz. Lörintz nevü hajón lévő emberek az Anglus Brigghez, etc.

Spanyol Ország.

A' Párisi Monitörben ilyen Angliai tudósítás jött-ki: —

„*London Jun. 18-kán.* Az itt kijövö *Steteman* nevü ujság úgy itél, hogy Lord Vellington még abban az esetben is iparkodni fog mostani jó fekvését megtartani, ha mindjárt meg kell is az Anglusokkal azért verekedni, ha tsak talimtalám igen felette nagy számú ellenséges sereg nem talál ellene előnyomólni. A' hir azonközben úgy kezdett szárnyalni, hogy Marschal *Marsena* előre kezdett volna nyomólni, Lord Vellington ellenben vissza felé való lépéseket tenne. A' leg újabb tudósítások 70,000 emberre teszik azt a' Frantzia armádiát, mellyet Marschal *Marsena* Salamanka és Ciudad-Rodrigó között ösz-

szegyüjtött. Mindenek azt mutatják, hogy Portugalliáért nagy dolognak kell elmúlhatatlanul történni. Andalusiában kevesebb hathatossággal folynak a' hadi foglalatosságok.

A' Frantzia seregek' Major Generalissához a' Neuschateli Hertzeghez ilyen tudósítást küldött Gen. Gr. *Suchet*, *Mequinensa* nevű Spanyol várnak ostromoltatásáról és megvétetetééről: —

„Ezen várnak fekvése, egy meredek kősziklán, egy véghetetlen kiterjedésű pusztának közepette, az Ebro és Segre vizeknek összefolyásuk között, olyannak látszott lenni, mint a' melyhez kerületének három negyed része felől nem lehetne közelíteni. Arcai és az ezek mellett lévő, levert gerendakkal körülvéttett sánczok, a' kősziklából vannak kivágattatva. Magában az Ebro partján fekvő város *Mequinensa* is keményen meg volt erősítetve. Ennek körülvéttetése Május 20-kán éjjel kezdődött-el a' Gen. *Musnier* Osztályának egy része által és 25-dikben véttetett véghez a' Gen. *Montmaré* tsapatjának az Ebro jobb partján való megérkezésével. Az első naptól fogva hathatósan tüzelt Logereinkre az ellenség, és három kiütést próbált, mellyek hathatósan vissza vették. A' volt a' kérdés, hogy tsaknem hozzájárúlhatatlan hegyek között miként lehessen útát találnunk az ágyuknak; ezt Oberster *Haro* készíttette azon hegyek között, mellyek a' városhoz való közelítést akadályoztattak. Ezer Kataloniai parasztok és ugyan annyi katonák dolgoztak rajta. —

„Jun. 5-kére viradó éjjel Gen. *Rogniat* kitárlván azt, hogy tsakugyan lehetséges volna a' várost a' *Saragossai* út felől megtámadni, arra

réá ütött, az előtte lévő négy szegletű tornyot, mellyen két ágyuk voltak, elfoglaltatta. Az 1-ső Regiment' 2-dik Batalionja ezen bástyát, a' magosságról réá hányatott véghetetlen nagyságú kövekre semmit nem ügyelvén, az Ebró jobb partján megkerülte, midőn az ellenség magát megkerültetve lenni szemlélvén, megfutamodott. A' várost körülvevő várfalak meghágattak, és mi azt nem soká elfoglalván, 8 ágyut, 400 puskát, 15 hordó puskaport, és 11 bárkát nyertünk. —

Ágyuzóink már annyira mentek vala, hogy a' vár ellen 16 ágyut helyheztek volt bé batteriáikba, midőn az ellenség 8-dikban munkánkat eszébe vévén, felette hevesen kezdett réánk tüzelni. Az ellenség egy ideig tusakodott velünk az elsőség felett és három ágyunkat a' batteriánkban már el is halgattatta vala, hanem ágyuzótisztjeinknek alkalmas vóltok, köz ágyuzóinknak derékségek, kivált képpen pedig az ő megrettenhetetlenségek nem soká meghatározott módon megnyerte az elsőséget. Valami egy órányi ideig iparkodott az ellenség, hogy ágyuzóinak vesztését heves puskatúz által fedezhesse; ugyan az alatt batteriáit is megújítani és azokba ágyut hordani iparkodott: de hijába való volt minden iparkodása; golyobisaink nem soká rendeletlenséget és rettegést okoztak közöttök. Tíz órakor megszűnésnek jelét doboltatott az ellenség, és fejér zászlót függesztett-ki; én azt parantsóltam, hogy *discretióra* (kegyelmességünkre) adja-fel magát, azért, hogy megbüntessem azon kevélységiert, mellyel Leridának megvétettetése után egy Adjutánsomat fogadta vala, semmiféle alkudozásra botsátkozni nem akarván véliem. Bémenvén

két Granadéros kompaniával a' városba, végre zetre ekkor állottam reá, a' Kormányozót és az ágyuzóknak derékségeket tekintvén, csak egyetleneg yzikkelyből álló alkú által, arra, hogy az örző sereg a' Gen. *Musnier* osztálya előtt fegyveresen elmaschirozván, fegyverét a' gláziin letegyje, és mint hadi fogoly Franciaországba vitetessék. Vesztese öszszeséggel 1400 emberből áll, kik között 78 tisztek találtatnak. — „A' foglyok között van az Anglus Generális Doyle Regementje is, a' ki mint Anglus Biztos az Arragoniaiaknál lévén, egy Arragoniaiakból álló Regementet formált Anglus költségen fegyverkeztetvén és mázvánfel azt. — „Mesquinensában 45 ágyut, 400 ezer Anglus kartátsot, etc, találtunk. Eléséget is kaptunk annyit, a' mennyivel 2000 ember megéri 3 hónapig. Ez a' vár neveztetetik valójában az *Lbró* kultsának; 19 napok alatt 10 ezer ágyúlövést tettek reánk a' várbélick, etc.

Hiradás.

Néhai Tekintetes Nemes *Csörgő Pál* Úrnak árvái árendába kívánják e' folyó 1810-dik esztendő 1-ső Novemberétől fogva bortsítani a' mágok, Tekintetes Nemes Pest vármegyében sekvő igen tágas és jó legelővel bíró *Törtéyi pusztósokat* minden haszonvételeknek és Regale beneficiumoknak egy tizenkettőd részekből álló portziójokkal 's egy különös hozzátartozó egész Körtmájokkal együtt. A' kinek a' kiárendáláshoz kedve vagyon, az árenda' feltételeit 's egyéb környúlállásait bővebben megtudhatja *Nagy Körösön Patay Pál* urnál,